

Obsah

Úvod	9
Seznam použitých zkratk	11
I. Účetní legislativa k cizím měnám	12
Zákon o účetnictví	12
Účetní závěrka - Příloha k účetní závěrce	15
Postupy účtování	15
Zákon o cestovních náhradách	21
Vyhláška č. 444/2001 Sb., kterou se stanoví základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2002.	22
Sdělení k vyhlášce č. 444/2001 Sb. - postup při poskytnutí stravného při zahraničních pracovních cestách v jiné cizí měně než stanoví vyhláška	26
Sdělení k vyhlášce č. 444/2001 Sb. - doporučení pro vybavování zaměstnanců na pracovní cesty do Ruska zálohami v USD	28
Oznámení České národní banky o změně způsobu vyhlášení kurzů devizového trhu od 2. 1. 2002	29
Sdělení o používání devizových kurzů ČNB v účetnictví	29
Zákoník práce	30
Evropská měnová jednotka EUR - přepočty v období 1999 - 2001	31
Postup v případě měn EMU, které jsou vázány na EUR v období 1999 - 2001	35
Základní pojmy	35
Způsoby propočtu	36
Příklad 1 - Přepočet nominace eura na Kč kurzem eura	36
Příklad 2 - Přepočet nominace eura na Kč prostřednictvím přep. koef.	37
IAS 21 - mezinárodní účetní standard - účinky změn v zahraničních směnných kurzech	37
II. Jiná legislativa k cizím měnám	38
Devizový zákon	38
Celní zákon	39
Obchodní zákoník	40
Občanský zákoník	41

III. Vlastní rozhodnutí účetní jednotky k cizím měnám	42
Rozhodnutí účetní jednotky o účtování v cizích měnách	42
IV. Účtování v cizích měnách	45
Obecné zásady	45
Princip účtování	47
1. Správný okamžik účtování	47
2. Správný přepočet	47
3. Správné rozlišení, co vedeme v účetnictví v cizí měně	47
4. Vznik kurzových rozdílů	48
Grafické znázornění	49
Porovnání okamžiku (dne) uskutečnění účetního případu před novelou zákona o účetnictví a po novele	50
V. Evropská měnová jednotka EUR k 1. 1. 2002	51
Doporučený postup pro účetní jednotky k 31. 12. 2001	51
Doporučený postup pro účetní jednotky k 1. 1. 2002	51
Majetek a závazky s výjimkou valutových pokladen	51
Příklad 3 - Pohledávka v DEM a přepočet na EUR	52
Valutové pokladny - mince	53
Příklad 4 - Likvidace pokladny vedené v ATS	54
Sdělení MF čj. 282/89 754/2001 a ČNB čj. 2001/2109/610 o postupu při zavádění hotovostního eura od 1. 1. 2002, kterým se nahrazuje sdělení MF a ČNB č. 282/100 329/2000 o postupu při zavedení jednotné evropské měny od 1. 1. 1999 a o postupu při zavedení jednotné evropské měny v Řecku	54
VI. Příklady	56
1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek	56
Vymezení	56
Způsoby pořízení hmotného a nehmotného majetku	56
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	56
Zařazení do užívání	57
Ocenění - Zahrnutí kurzových rozdílů	58
Příklad 5 - Nákup hmotného majetku s výhradou vlastnictví účtování ...	58
Příklad 6 - Převod záloh na koupi dlouhodobého hmotného majetku	61
2. Zásoby	62
Vymezení	62
Způsoby pořízení zásob	62
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	62

Ocenění – Kurzový rozdíl	65
Příklad 7 – Nákup zásob	65
3. Finanční majetek = cenné papíry a podíly	66
Vymezení	66
Členění cenných papírů a podílů od 1. 1. 2002	72
Rozdělení finančního majetku podle předpokladu držení v účetní jednotce	73
Skupina podniků	73
Dlouhodobý finanční majetek	73
Názvy účtů	73
Krátkodobý finanční majetek	74
Názvy účtů	74
Související předpisy	75
Vklady a podíly podle obchodního zákoníku	75
Nabývací cena podílu pro daňové účely	76
Způsoby pořízení finančního majetku	81
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	81
Ocenění – Kurzový rozdíl	81
Příklad 8 – Splácení peněžitých vkladů do tuzemské společnosti	83
Příklad 9 – Splácení peněžitých vkladů do zahraniční společnosti a následné kurzové rozdíly	85
Příklad 10 – Kurzový rozdíl k 31. 12. 2003 – finanční investice – podíl v s. r. o. na Slovensku	87
Příklad 11 – Převod – prodej obchodního podílu na Slovensku – peněžitý vklad	87
Zakladatelské dokumenty kapitálových společností (a. s., s. r. o.)	89
Akciová společnost	89
Společnost s ručením omezeným	89
Příklad 12 – Prodej (převod) obchodního podílu – obchodní společnost se sídlem na Slovensku – nepeněžitý vklad	90
Příklad 13 – Prodej (převod) obchodního podílu – obchodní společnost se sídlem na Slovensku – peněžitý vklad	91
4. Finanční výnosy – podíly na zisku, dividendy v cizí měně	93
Vymezení	93
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	93
Příklad 14 – Podíl na zisku ze zahraničí	94
Samostatný základ daně	94
Rekapitulace účtování a zdanění dividend a podílů na zisku	95
5. Ostatní finanční investice	95
Půjčky	95
Vymezení	95

Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	96
Příklad 15 - Poskytnutí půjčky v cizí měně	96
Termínované vklady	97
Vymezení	97
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	97
Příklad 16 - Účtování termínovaných vkladů v cizí měně - započtení daně	98
Uplatnění sražené daně	99
Dluhopisy	100
Vymezení	100
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	102
Příklad 17 - Koupě dluhopisu emitovaného v ČR v cizí měně	102
Příklad 18 - Emise dluhopisů v ČR v cizí měně	103
Směnky	106
Vymezení	106
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	107
Příklad 19 - Směnka jako platební prostředek	108
Příklad 20 - Eskontovaná směnka prodaná v zahraničí	110
6. Finanční deriváty	112
Vymezení - definice derivátů podle významných zahraničních institucí	112
Vymezení - zákon o cenných papírech	113
Rozlišení v grafu	114
Burzovní obchody	114
Mimoburzovní obchody	114
Právo opce	115
nakoupené	115
prodané (emitované)	115
Příklad 21 - Právo opce nakoupené nákupní, mimoburzovní obchody ...	115
Rozdíl mezi opčními listy a právem opce	117
Forwardy	118
Měnový forward	118
Příklad 22 - Měnový forward I	118
Příklad 23 - Měnový forward II	119
FRA (forward rate agreement)	121
Swapy	121
Futures	121
7. Banka, pokladna	122
Varianty účtování	122
Příklad 24 - Převod deviz mezi účty	123
Příklad 25 - Vedení pokladny v denním kurzu	124

Příklad 26 - Vedení pokladny v pevném kurzu	126
Příklad 27 - Směnárna v denním kurzu	127
8. Pohledávky, závazky	130
Příklady, kdy kurzový rozdíl vzniká podle PÚ úvodní ustanovení	
Čl. XIII odst. 8	130
Okamžik (den) uskutečnění účetního případu	130
a) Úhrada závazku nebo inkaso pohledávky	130
Příklad 28 - Úhrada pohledávky	130
Příklad 29 - Úhrada závazku	130
Příklad 30 - Dílčí úhrada závazku při postupném vzniku závazku	131
Příklad 31 - Dílčí inkaso pohledávky	133
b) Postoupení pohledávky a vklad pohledávky	135
Příklad 32 - Postoupení pohledávky	135
Příklad 33 - Vklad pohledávky do obchodní společnosti	136
c) Převzetí dluhu u původního dlužníka	137
Příklad 34 - Převzetí dluhu	138
d) Vzájemné započtení pohledávek	138
Příklad 35 - Započtení pohledávek ve stejné měně	140
Příklad 36 - Započtení pohledávek v různých měnách (kurz podle ČNB)	142
Příklad 37 - Započtení pohledávky v různých měnách (kurz dohodnutý)	144
e) Úhrada úvěru nebo půjčky novým úvěrem nebo půjčkou	146
Příklad 38 - Úhrada úvěru novým úvěrem	146
f) Převod záloh na úhradu pohledávek a závazků	147
Příklad 39 - Převod záloh	147
Příklady, kdy kurzový rozdíl nevzniká	
podle PÚ úvodní ustanovení Čl. XIII odst. 9	147
a) Oznámení o změně věřitele u dlužníka a u věřitele v případě, že za jeho dlužníka bude plnit dlužník jiný	148
b) Dohoda o změně zahraničních měn pro úhrady nebo inkasa bez pohybu peněžních prostředků, s výjimkou změny na Kč	148
Příklad 40 - Změna cizí měny na jinou cizí měnu bez pohybu peněžních prostředků v dohodnutém kurzu	151
Příklad 41 - Změna měny při úhradě - dohodnutá cizí měna je odeslána v jiné cizí měně	152
Příklad 42 - Změna cizí měny při úhradě - úhrada od dodavatele ve sjednané měně je odeslána na účet vedený v jiné cizí měně	154
Příklad 43 - Změna cizí měny na jinou cizí měnu - dohodnutý kurz bez pohybu peněžních prostředků - spekulace	155
Příklad 44 - Změna cizí měny na jinou cizí měnu včetně změny na Kč - dohodnutý kurz bez pohybu peněžních prostředků	156
Příklad 45 - Změna cizí měny na Kč	157

9. Opravné položky v cizí měně	158
Příklad 46 - Tvorba opravné položky k pohledávce a přepočty k rozvahovému dni	158
Příklad 47 - Tvorba opravné položky v cizí měně - přechod k l. 1. 2002	160
10. Kurzové rozdíly zjištěné při uzavírání účetních knih - k rozvahovému dni podle PÚ úvodní ustanovení Čl. XIII	162
Přehled účtování kurzových rozdílů	163
Příklad 48 - Přepočet záporného zůstatku účtu 221	165
Příklad 49 - Dohadná položka v cizí měně	165
11. Specifické problémy	167
Skonta k závazkům v cizí měně	167
Příklad 50 - Skonta k závazkům v cizí měně	167
Leasingová smlouva v cizí měně	168
Příklad 51 - Leasing v cizí měně s účtem 383	169
Příklad 52 - Leasing v cizí měně se zálohou na nájem - účet 314	173
Příklad 53 - Leasing v cizí měně se zvýšenou úhradou nájmu - účet 381	174
Zahraniční pracovní cesty	176
Tiskopisy cestovních příkazů	177
Příklad 54 - Propočet náhrad za automobil	178
Příklad 55 - Zahraniční pracovní cesta s výplatou zálohy, tiskopis „Cestovní příkaz“ a účtování	179
Příklad 56 - Zahraniční pracovní cesta	184
Problémy, které mohou nastat v souvislosti s cestovními náhradami	189
Přepočet cizí měny, jejíž kurz ČNB neuveřejňuje	190
Příklad 57 - Přepočet bulharské měny (BGN) na českou (CZK)	190
Daňový doklad s úhradou sjednanou v cizí měně (s DPH)	190
Příklad 58 - Daňový doklad v cizí měně	192
Příjmy zahraničních subjektů a srážková daň - závazkový vztah	193
Přepočet cizí měny	193
Zaokrouhlování základu daně a daně	193
Příklad 59 - Srážka daně včetně vzorového tiskopisu „Oznámení ...“	195
Vzor vyplněného tiskopisu	197